

Allergieën, een lastig probleem

Allergieën komen relatief veel voor in de agrarische sector. Vooral eczeem en hooikoorts zijn bekend. In veel gevallen is de enige remedie het contact met de probleemveroorzaker te vermijden. Daarvoor kan het nodig zijn een ander gewas te telen, met het bedrijf te stoppen of elders emplooi te zoeken.

TEKST: TON HENDRIX

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Het menselijk lichaam beschikt over een verdedigingssysteem dat ons onder normale omstandigheden beschermt tegen allerlei van buiten komende aanvallen. Daarom worden we niet ziek van ieder griepje of ander onheil. Als vreemde stoffen ons lichaam binnenkomen dan maakt ons lichaam antistoffen aan om deze indringer te verwijderen.

antistoffen

Afweer- of immuunsysteem

Bij een allergie reageert ons afweer- of immuunsysteem abnormaal heftig op bepaalde, vaak onschuldige, stoffen uit onze omgeving. Het aanmaken van heel veel antistoffen geeft de ziekteverschijnselen. Een allergie kan zich plotseling voordoen, maar meestal is een allergie een gevolg van het veelvuldig in contact komen met een stof die ons lichaam niet verdraagt. De enige manier om de verschijnselen te verminderen is het contact met deze allergenen te vermijden. In sommige gevallen zijn de reacties tijdelijk met medicijnen te onderdrukken.

immuun-systeem

Beruchte gewassen

Er komen veel contacteczemen in de glastuinbouw voor. Zeer bekend zijn de tulpenvingers. Iets minder bekend maar ook veel voorkomend is het eczeem, veroorzaakt door de sappen van de alstroemeria. Ook bij de ficus en de chrysanthemen komen dergelijke problemen voor.

tulpen-vingers

Bij de chrysanthemen hebben en paprika hebben veel mensen last van het stuifmeel. Een onderzoek van destijds het IMAG toonde aan dat het stuifmeel de boosdoener was.

De enige remedie tegen problemen met stuifmeel is het dragen van een mondkapje.

De enige remedie daartegen is het dragen van een mondkapje of ander werk zoeken. Ook berucht is de primula. Van nature komt daarin primine voor dat bij veel mensen jeuk veroorzaakt. Gelukkig zijn er sinds enige tijd priminevrije Primula's.

Teeltmethode ook oorzaak

Bij een aantal allergische klachten is niet het gewas, maar zijn de teeltomstandigheden de boosdoener. Door de manier van watergeven (waardoor de luchtvochtigheid sterk varieert) komen regelmatig veel

schimmelsporen vrij, waardoor de problemen bij een beperkt aantal personen ontstaan. Dit geeft een soort longontsteking. Mensen met deze Extrinsieke Allergische Alveolitis zouden, volgens Teake Pal van het Nederlandse Centrum voor Beroepsziekten in Amsterdam, eigenlijk niet meer in kas moeten komen.

Deze relatief zeldzame vorm van allergie is geregistreerd bij diverse snijbloemen zoals roos, begonia, trachelium en enkele potplanten geteeld op betonvloeren met een eb- en vloedsysteem.

zeldzame vorm van allergie

Tips om problemen te vermijden

BEROEPSKEUZE. Houd bij de beroepskeuze rekening met een allergierisico. Wie als kind veel last heeft gehad van eczeem of astma loopt op een tuinbouwbedrijf een verhoogd risico. Bij het werken met planten komen nu eenmaal sappen en/of stuifmeel vrij.

HUIDVERZORGING. Bij nat en huidbelastend werk (doornen/stekels) is een goede huidverzorging noodzakelijk. Wassen met zeep is niet voldoende en geeft vaak een nog schralere huid, waardoor het probleem verergert. Smeer daarom de handen regelmatig in met een dermatologisch neutrale crème (zonder allerlei toevoegingen).

NEEM DIRECT MAATREGELEN NA KLACHTEN. Als je klachten zoals eczeem, jeuk, overmatig niezen, neusverstoppingen, astmatische klachten constateert, loop er dan niet mee door. Ga zo snel mogelijk naar een huis- of bedrijfsarts. Deze kunnen een eerste diagnose stellen en je zonodig doorverwijzen naar een specialist.

VERMIJD CONTACTEN MET DE ALLERGENEN. Ben je gevoelig voor allergieën, maar wil je toch op het bedrijf blijven werken, neem dan maatregelen om het contact te minimaliseren. Draag handschoenen, werk in goed geventileerde ruimten en kom zo weinig mogelijk in de kas (stuifmeel, bacteriën en virussen komen vooral voor in de kas). Dat geeft geen zekerheid, maar in veel gevallen kan het een oplossing zijn.